

EL DIUMENGE SE CELEBREN ELECCIONS PRESIDENCIALS

Veneçuela: Torna el «Gocho»

8 anys després d'abandonar la presidència, Carlos Andrés Pérez és el màxim candidat a ocupar la xefatura de Veneçuela. Després de lliurar fortes batalles dins la socialdemòcrata Alianza Democrática, ara tan sols li queda vèncer el candidat demòcrata-cristià, Eduardo Fernández, després d'una campanya centrada en el conflicte amb Colòmbia i el deute exterior.

Vicent Partal

CAP, o *el Gocho*, o siga Carlos Andrés Pérez, pot tornar diumenge a assumir la màxima xefatura de Veneçuela, si la COPEI d'Eduardo Fernández no dóna la sorpresa. Pérez és una de les figures polítiques de Veneçuela més conegudes en l'estranger. El 1979 va deixar de ser president i ha hagut de passar els dos períodes presidencials *de descans* a què la constitució veneçolana obliga. Segons aquesta, un president que deixa de ser-ho no pot tornar a presentar-se fins després de dues eleccions. És el que ha fet ara Pérez.

Curiosament, quan Carlos Andrés Pérez va deixar la presidència veneçolana, el 1979, la imatge que el país tenia d'ell no era la millor possible. La corrupció era notable, però en canvi *el Gocho* s'ha beneficiat de la imatge econòmica del seu govern. No és que fora una glòria, però hi havia molt de petroli i encara no s'havia entrat en crisi. Just quan ell va deixar de ser president és que es va començar a notar la baixa del cru i l'ascens del deute extern. Marxà a hora.

I ara, una població cansada de no arribar a final de mes ha oblidat la corrupció de CAP i l'ha catapultat, quasi segurament, de nou fins a la presidència. Recordant l'època de l'anomenada *Veneçuela saudita* però oblidant que Carlos Andrés Pérez, *el Gocho*, es va limitar a fer de president i va tenir la sort de marxar just quan les coses es complicaven.

Lluitar contra el propi partit

Aquest suport popular a CAP ha estat fonamental a l'hora de conseguir que el seu partit, l'Aliança Democràtica (socialdemòcrates) el nomenara candidat a la presidència. Carlos Andrés tenia en contra tot el *cogollo*, tot el potent aparell del partit. I principal-

Carlos Andrés Pérez, «el Gocho»

Jaime Lusinchi.

ment tenia en contra el sector de l'actual president de Veneçuela, Jaime Lusinchi. Lusinchi va donar suport sempre a un home seu, Octavio Lapa-ge, per a la candidatura presidencial.

La raó de fons d'aquesta batalla rau en el fet que no hi ha en joc només la presidència de la república. En aquestes eleccions, i sobretot en el període pre-electoral, també hi havia en joc el liderat de l'Aliança Democràtica, vacant des de la mort el 1981 de Rómulo Betancourt. Lusinchi no es pot presentar a president, però hauria preferit un tercer candidat a Carlos Andrés Pérez.

Perquè aquest ja ho va ser, de president, i per impedir que el seu populisme el consagre com a líder del partit. Aquesta batalla, l'actual president l'ha perdut. I Carlos Andrés l'ha guanyat.

Votar a un nou

I no és l'única que sembla que pugua guanyar. En les eleccions de diumenge, la COPEI (Comitè d'Organització Política Electoral Independent, democrata-cristians) presenta un nou, i desconegut, candidat: Eduardo Fernández.

Fernández prové de la burocràcia del partit i és un perfecte desconegut per a la majoria de la població. Aquesta és la seua única basa política. Però per molt que la vulga aprofitar no sembla

probable que aconseguisca bons resultats.

Fernández ha fet una campanya que vol presentar-lo com un candidat distint. S'ha fet un fart d'acusar de corruptes (i raó, en té...) tots els últims governs. Incloent-hi un del seu propi partit. Però no ha aconseguit prou ressò. A més, el seu partit ha estat incapaç de mobilitzar-se com cal. La publicitat als carrers, els actes de masses, tot ha estat més ben organitzat des de les files del *Gocho* que des de les del *Tigre* (nom amb què és conegut el candidat democristià).

Però en això, també, cal comptar amb el populisme de CAP. CAP (Carlos Andrés Pérez) és capaç de fer en un sol dia tres mítings i quatre passejades en set ciutats diferents. I no aparentar mai cansament. També el seu partit s'ha portat més coherentment. Per exemple, el president Lusinchi ha evitat tota referència crítica al seu company de partit i, només aparentment, ha liquidat les diferències insalvables que els separen, posat l'interès del partit per damunt de les batalles internes. De retop, Carlos Andrés Pérez s'ha mostrat solidari amb la sua obra de govern en diverses ocasions. En la reconciliació aparent dels dos polítics pesa també el fet que Lusinchi manté una gran popularitat, malgrat haver batallat amb el període més difícil de l'economia veneçolana dels últims decennis.

Parlar de guerres

Així les coses, doncs, i a la vista que el triomf de Carlos Andrés Pérez sembla cantat, el candidat democristià, Eduardo Fernández, ha decidit tirar mà de l'únic recurs que sembla quedar-li: el conflicte de fronteres amb Colòmbia.

Aquest conflicte se centra en la possessió d'una part del golf de Veneçuela, ric en petroli, reivindicat per Colòmbia. L'agost del 1987 vaixells colombians de guerra van ocupar marítimament aquesta part del golf i només la crida a la calma feta des de les institucions internacionals va evitar la guerra oberta. Això explica una lògica excitació popular pel tema, que el candidat democristià intenta aprofitar.

El tigre Fernández, així, ha fet aparèixer a la llum pública documents presidencials de Carlos Andrés Pérez (president entre 1974 i 1979) on, suposadament, aquest reconeix el dret de Colòmbia a posseir la zona del golf que reclama.

Pérez ha reaccionat afirmant que els documents són falsos, però reconeixent que ell és partidari de permetre a Colòmbia que explote conjuntament amb Veneçuela les riqueses petrolieres del Golf. Llest com és, però, el *Gocho* ha tornat la pilota als democristians, afegint: «dit això, que quede clar que l'únic president que va establir un canvi de fronteres jurídic favorable a Colòmbia va ser vostre». Parlava de Luis Herrera Campins, que a principi dels 80 va pactar un canvi de frontera amb Colòmbia que després no s'ha vist ratificat a causa del gran escàndol que va alçar a la mateixa Veneçuela.

Ni així, doncs, sembla que els democristians pogueren fer un forat en la barrera ben formada de Carlos Andrés Pérez i el seu partit. Una altra cosa és el que pugui passar després de les eleccions.

Perquè Veneçuela ja no és la *Veneçuela saudita* que va governar el *Gocho* en el seu anterior mandat presidencial. Ara Veneçuela ocupa el quart lloc en el lamentable *ranking* llatinoamericà del deute extern, ha estat incapaç d'aconseguir, enguany, nous crèdits i s'ha d'enfrontar a una inflació del 40 per cent i a una caiguda sostinguda del preu del petroli. Aquest és el panorama que haurà d'afrontar ara Pérez. Un panorama radicalment distint del que el va consagrar, en el record dels veneçolans, com l'home de l'opulència i la bona vida. Però, clar, en unes eleccions, quan es vota, no se sap com serà el futur. □